

Rīgā, 2009.gada 1.jūlijā

Lēmums Nr.3-n

Par ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) novērtējuma procedūras piemērošanu

Adresāts:

AS „Latvijas valsts meži”, reģ.Nr.40003466281, adrese: „Mežsaimniecība”,
Silva, Launkalnes pagasts, Valkas rajons, LV-4729.

Paredzētās darbības nosaukums:

Meža ceļa „Augstākalna ceļš” būvniecība.

Paredzētās darbības norises vieta (adrese):

Valkas rajons, Launkalnes pagasts, Smiltenes mežsaimniecības valsts meža
215., 216., 219.-225.kvartāli (zemes kadastra Nr.9470 006 0013).

Izvērtētā dokumentācija:

Valsts vides dienesta Valmieras reģionālās vides pārvaldes 2009.gada 9.aprīļa
vēstule Nr.8.5.-5/1107, 2009.gada 6.aprīļa ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums
Nr.VA09SI27 un tam pievienotie materiāli; 2009.gada 25.maija Austrumvidzemes
mežsaimniecības vēstule Nr.4.1-1.1/01mm/121/09/147.

Valsts vides dienesta Valmieras reģionālās vides pārvaldes viedoklis:

Ierosinātai darbībai paredzama nozīmīga un kompleksa ietekme uz vidi, kā arī
tā varētu radīt būtisku ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (*Natura 2000*)
– medņu mikroliegumu „Šepkas riests” un dabas liegumu „Rauza”. Paredzētai
darbībai nepieciešams novērtēt ietekmi uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamām
dabas teritorijām (*Natura 2000*). Darbība nav iekļauta likuma „Par ietekmes uz vidi
novērtējumu” 1.pielikumā.

Faktu konstatācija un izvērtējums:

1. Saskaņā ar Valsts vides dienesta VVD Valmieras reģionālās vides pārvaldes
2009.gada 6.aprīļa sākotnējo izvērtējumu Nr.VA09SI27 un tam pievienotajiem
materiāliem paredzēta meža ceļa „Augstākalna ceļš” būvniecība Valkas rajona
Launkalnes pagastā, Smiltenes mežsaimniecības valsts meža 215., 216., 219.-
225.kvartāls (zemes kadastra Nr.9470 006 0013). Ceļa būvniecība nepieciešama
meža apsaimniekošanas uzlabošanai.
2. Vides pārraudzības valsts birojs darbības ierosinātajam lūdza sniegt informāciju
attiecībā par ierosinātā projekta realizāciju – norādot vai meža ceļa trases

izvietojumam ir paredzēta un iespējama kāda cita alternatīva vai projekta korekcija. Tā rezultātā tika saņemta Austrumvidzemes mežsaimniecības 2009.gada 25.maija vēstule Nr.4.1-1.1/01mm/121/09/147, kurā ietvertā informācija liek secināt, ka meža ceļa „Augstākālņa ceļš” būvniecībai saistībā ar ceļa trases novietojumu nav citu iespējamu alternatīvu un projekta korekcijas ir veiktas jau sākotnējā projekta izvērtēšanas stadijā.

3. Saskaņā ar Vides pārraudzības valsts birojā iesniegto dokumentāciju – plānots izbūvēt ceļa trasi 5,075km garumā ar trases platumu vidēji 20m (mikroliegumā un buferzonā trases platums – 10m) un braukšanas joslas platumu 5,5m. Trasei paredzētas nobrauktuves uz esošiem meža ceļiem un kvartālstigām. Kopējā plānotā ceļa platība sastāda ~ 8,03ha, kā arī ceļa būvniecībai paredzēta koku izciršana papildus platībā.
4. Saskaņā ar VVD Valmieras reģionālās vides pārvaldes sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma materiāliem, paredzētās darbības norises vieta nav apdzīvota. Tuvākā viensēta „Ludzītes” atrodas ~150m attālumā uz ziemeļiem no plānotās ceļa trases izbūves vietas.
5. Atbilstoši 2004.gada 28.septembra MK noteikumu Nr.806 „Meža zemes transformācijas noteikumi” 3.1.punkta prasībām, pirms meža ceļa rekonstrukcijas/būvniecības nav nepieciešama meža zemes transformācija.
6. Plānotais meža ceļš 224.kvartāla 9. un 16.nogabalu robežā 120m posmā šķērso Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) - dabas mikroliegumu „Šepkas riests”, kas ir medņu mikroliegums, kā arī robežojas ar mikrolieguma 224.kvartāla 10. un 11.nogabalu. Meža ceļa trase šķērso arī medņa mikrolieguma buferzonu – 222.kvartāla 14., 11., 12. un 23.nogabalā, 223.kvartāla 6.-10., 12., 13., 15. un 16.nogabalā un 224.kvartāla 12., 14., 15., 17. un 19.nogabalā. Sākotnējam izvērtējuma pievienots Aivara Petriņa 2009.gada 5.janvāra atzinums par plānotās ceļa būves ietekmi uz medņu riestu un tā buferzonu, kurā eksperts secina, ka ceļa būve tiks veikta jau eksistējošas lietotas brauktuves robežās, līdz ar to būvējamā ceļa ietekme uz medņu riestu, salīdzinot ar pašreizējās brauktuves ietekmi, mikrolieguma robežās varētu nepieaugt. Vienlaikus eksperts izvirza vairākus darbības nosacījumus meža ceļa trases būvniecībai:
 - izmantot pašlaik eksistējošo smilšaino brauktuvi jeb izbūvēt ceļa trasi eksistējošās brauktuves pašreizējās robežās;
 - mikrolieguma posmā būvējamo ceļa trasi mežaudzē nezāgēt platāku par 10m;
 - medņu riesta buferzonas posmā būvējamo ceļu mežaudzē nezāgēt platāku par 10m;
 - ceļa būves darbus veikt periodā no 1.septembra līdz 1.martam.

VVD Valmieras reģionālā vides pārvalde norāda, ka ierosināto darbība nav iespējams realizēt augstāk minētā medņu mikrolieguma teritorijā. Mikroliegums ir izveidots mežos ligzdojošu putnu (šo putnu riesta) aizsardzībai, kur ar 2001.gada 30.janvāra MK noteikumu Nr.45 „Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi” 25.punkta 25.1., 25.2., 25.3.apkašpunktu tiek noteikts, ka tā teritorijā ir aizliegta mežsaimnieciskā darbība, kā arī aizliegta gan ceļu būve, gan esošā ceļa remonts, gan jebkāda grāvju rakšana.

7. Pamatojoties uz Vides pārraudzības valsts birojā iesniegto dokumentāciju – ceļa trase divos posmos robežojas ar īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) – dabas liegumu „Rauza” un ~40m attālumā uz rietumiem no plānotās

darbības vietas atrodas Rauzas upe. Dabas lieguma izveidošanas mērķis ir divu aizsargājamo gliemeņu sugu un straujteču biotopu aizsardzība Rauzas upē. Būtiskākās no ietekmēm, kas potenciāli saistāmas ar ceļa trases ierīkošanu, ir nelabvēlīgā ietekme uz aizsargājamām gliemeņu sugām (jebkurš piesārņojums Rauzas upē). Padziļinātam vērtējumam par paredzētās darbības iespējamo negatīvo ietekmi uz gliemeņu sugām, darbības ierosinātājs ir pieaicinājis atbilstīgās nozares ekspertu (Latvijas Malakologu biedrība). Sākotnējam izvērtējumam ir pievienota Latvijas Malakologu biedrības 2008.gada 27.novembra vēstule, kurā ietvertā informācija liecina, ka plānotās darbības rezultātā varētu veidoties noskalojuma plūsma, kas nonāktu Rauzas upē, līdz ar to negatīvi ietekmētu šajā upē esošās divas gliemeņu sugas. Tā rezultātā plānotās darbības realizācijai nepieciešams izveidot aizsprostu no filtrējoša materiāla, kā arī būvniecības darbus veikt mazūdens periodā. Papildus vēstulē norādīts par iespēju un nepieciešamību detalizēt konkrētos risinājumus, kas izslēgtu piesārņojuma nokļūšanu Rauzā. Vienlaikus VVD Valmieras reģionālā vides pārvalde izvirza nosacījumu ceļa trases būvniecībai, kura šķērsos tērci un novadīs virsūdeņus uz Rauzas upi – būvniecības darbus veikt ārpus saldūdens zivju nārsta laika no 16.aprīļa līdz 20.jūnijam videi draudzīgā veidā, maksimāli samazinot uzduļķojuma rašanos un izplatīšanos.

8. Pamatojoties uz sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma rezultātiem, VVD Valmieras reģionālā vides pārvalde uzskata, ka paredzētajai darbībai ir nepieciešams veikt ietekmes uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) novērtējuma procedūru, jo paredzētai darbībai iespējama nozīmīga un kompleksa ietekme uz medņu mikroliegumu „Šepkas riests” (attiecīgos kvartālos, kur ceļa trase šķērsos mikroliegumu un tā buferzonu) un dabas liegumu „Rauza” (ietekmējot esošos dabiskos meža biotopus un Rauzas upi ar virszemes ūdens piesārņojumu).
9. Vērtējot paredzētās darbības ietekmi uz vidi atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 11.panta kritērijiem, tai skaitā ņemot vērā darbības realizācijas vietu, tās teritorijā un tuvumā esošās dabas vērtības, teritorijas jūtīgumu, kā arī darbības apjomus, tehniskos risinājumus u.c. faktorus, birojs secina, ka daļa plānotā meža ceļa „Augstākālņa ceļš” būvniecība no ietekmes uz vidi viedokļa vērtējama kā iespējami negatīvu raksturu ietveroša, jo paredzama ietekme uz īpaši aizsargājamo teritoriju – medņu mikroliegumu „Šepkas riests”, kur saskaņā ar 2001.gada 30.janvāra MK noteikumu Nr.45 „Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi” 25.punkta 25.1., 25.2., 25.3.apkašpunktu aizliegta jebkāda veida darbība, kas ir pretrunā ar mikrolieguma izveidošanas mērķiem un uzdevumiem. Saskaņā ar minēto noteikumu regulējumu mežos ligzdojošu putnu labvēlīgas aizsardzības nolūkos faktiski mikrolieguma teritorija saglabājama pilnīgi neskarta dabiskas konservācijas apstākļos, nodrošinot tai nemainīgus ekosistēmas dabiskas attīstības procesus un nepieļaujot praktiski nekādu antropogēnu (ar cilvēku darbību saistītu) iejaukšanos. Meža teritorijas pārveidošana mikroliegumā nav pieļaujama, tai skaitā nav pieļaujama mežizstrāde vai meža zemes pārveidošana kādā citā lietošanas veidā, vai meža ceļa būvniecība.
10. Izvērtējot Vides pārraudzības valsts biroja iesniegto dokumentāciju atbilstīgi noteiktajiem kritērijiem, kā arī pamatojoties uz iepriekš minētajiem faktiem un informāciju par paredzēto darbību, birojs ir konstatējis, ka ierosinātā darbība neatbilst likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1.pielikumā noteiktajām darbībām, kurām veicams ietekmes uz vidi novērtējums. Tomēr, vērtējot

paredzēto darbību kontekstā ar aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības mērķiem, Vides pārraudzības valsts birojs uzskata, ka nevar izslēgt ierosinātās darbības negatīvu ietekmi tieši uz Eiropas nozīmes aizsargājamām dabas teritorijām (*Natura 2000*), to ekoloģiskajām funkcijām un tajās esošajām dabas vērtībām. VVD Valmieras reģionālās vides pārvaldes veiktais sākotnējais ietekmes uz vidi izvērtējums kvalificējams atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” prasībām, tai pašā laikā secināms, ka paredzētās darbības negatīvās ietekmes un to raksturs ir daļēji apzināts un paredzēti risinājumi ietekmju mazināšanai, taču pilnībā novērtēt un izstrādāt pasākumus tās novēršanai šajā stadijā vēl nav iespējams un galvenās ietekmes papildus saskatāmas tieši ar darbības platības atrašanos īpaši aizsargājamās dabas teritorijās vai to tiešā tuvumā un iespējamo ietekmi uz tām, līdz ar to nepieciešams atbilstoši normatīvo aktu prasībām precizēt un detalizēt konkrētos iespējamajos risinājumus negatīvo ietekmju nepieļaušanai. Šī brīža izvērtējuma stadijā ierosinātāja pieteiktā būvniecības projekta prognozējamā ietekme kvalificējama kā tāda, kas var atbilst likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu 4.¹panta (1)daļā noteiktajam. Līdz ar to nepieciešama padziļināta un detalizētāka izpēte, tai skaitā vērtējot paredzētās darbības realizācijas pieļaujamību (arī apjomus) un nosacījumus.

11. Ņemot vērā iepriekš minēto un izvērtējot šāda satura administratīvā akta izdošanas lietderību, Vides pārraudzības valsts birojs saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu 4.¹panta (1)daļā un Ministru kabineta 2006.gada 6.jūnija noteikumu Nr.455 “Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*)” 2.punktā noteikto, citu starpā pamatojoties uz minētajā likumā noteiktajiem principiem (jo īpaši 3.panta 1) un 5)punktā noteiktajiem principiem), secina, ka nepieciešams komplekss paredzētās darbības ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo *Natura 2000* teritoriju novērtējums Ministru kabineta 2006.gada 6.jūnija noteikumu Nr.455 “Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*)” noteiktajā kārtībā, jo galvenās ietekmes uz vidi saskatāmas tieši ar ietekmi uz īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, tās integritāti un izveides mērķiem. Šāds izvērtējums ļaus veikt ierosinātās darbības un tās realizācijas alternatīvu izvērtējumu, nosakot ietekmi uz *Natura 2000* teritorijas ekoloģiskajām funkcijām un integritāti, atbilstoši tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem, un izstrādāt šādas ietekmes novēršanas pasākumus, tai skaitā izvērtējot darbības realizācijas iespējamību un nosacījumus. Ietekmes uz vidi *Natura 2000* novērtējuma procedūras piemērošana ir nepieciešama, lai sasniegtu likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” noteikto vides aizsardzības mērķi un Orhūsas konvencijā noteikto sabiedrības iesaistīšanas ar vidi saistītu lēmumu pieņemšanā nodrošināšanas mērķi, šos mērķus nav iespējams sasniegt mazāk ierobežojot paredzētās darbības ierosinātāju (piemēram, izdodot tehniskos noteikumus) un tādēļ šāda procedūra saistībā ar visu iepriekš minēto ir konkrētajam gadījumam piemērota un atbilstīga.

Piemērotās tiesību normas:

Administratīvā procesa likuma 5., 6., 7., 8., 9., 10., 13. un 14.pants, 55.panta 1.punkts, 65.panta (3)daļa un 66. panta (1)daļa; likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4., 4¹., 11., 13. un 14.pants, 1.pielikums; 2004.gada 17.februāra MK

noteikumu Nr.87 "Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi" 12.punkts; 2003.gada 22.jūlija MK noteikumu Nr.415 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" 5.daļa; Aizsargjoslu likuma 37.pants; Ministru kabineta 2006.gada 6.jūnija noteikumu Nr.455 "Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)" 2.punkts;

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Valsts vides dienesta Valmieras reģionālās vides pārvaldes 2009.gada 9.aprīļa vēstule Nr.8.5-5./1107, 2009.gada 6.aprīļa ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Nr.VA09SI27 un tam pievienotie materiāli, iepriekš minētie fakti un izvērtējums, kā arī piemērotās tiesību normas.

Lēmums:

Nemot vērā visu iepriekšminēto Vides pārraudzības valsts birojs nolēma:

Piemērot AS „Latvijas valsts meži” ierosinātajai darbībai – meža ceļa „Augstākālņa ceļš” būvniecībai Valkas rajona Launkalnes pagastā, Smiltenes mežsaimniecības valsts meža 215., 216., 219.-225.kvartāli (zemes kadastra Nr.9470 006 0013) - ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo Natura 2000 teritoriju novērtējuma procedūru, izvērtējot konkrēto paredzēto risinājumu ietekmi uz dabas teritorijām – „Šepkas riests” un „Rauza”.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 188.panta pirmajai daļai un likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 14.panta 2)punktu šo Vides pārraudzības valsts biroja lēmumu var pārsūdzēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas, iesniedzot pieteikumu Administratīvās rajona tiesas atbilstīgajā tiesu namā (APL 189.panta (1)daļa) likumā noteiktajā kārtībā. Lēmums stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam (APL 70.panta (1)daļa).

Direktors

A.Lukšēvics